

CONSERVAREA ÎN MUZEU A UNUI CUPTOR DE UZ CASNIC DESCOPERIT ÎN AȘEZAREA DE SECOL IV D.CHR., DIN PUNCTUL „CĂLĂLBOAIA”, SAT POLOCIN, COM. POGONEȘTI, JUD. VASLUI

Mircea MAMALAUCA*, Mircea OANCA**

Keywords: Călălboaia, settlement, oven, salvage, sarcophagus.

Descoperirea în campania de cercetări arheologice din anul 2016, în așezarea de secol IV d.Chr., din punctul „Călălboaia”, sat Polocin, a unui cuptor de uz casnic a reprezentat pentru noi un eveniment extrem de important, în condițiile în care, până la acea dată, numărul unor asemenea descoperiri era destul de mic. Încă din primul moment ne-am propus să facem tot ceea ce va fi posibil pentru salvarea ineditei instalații de foc și aducerea acesteia în muzeu. Din informațiile deținute, în țară nu exista niciun muzeu care să fi salvat din teren o asemenea piesă. Dificultatea era cu atât mai mare cu cât nu aveam nici o idee cum ar trebui să procedăm pentru a salva acest vestigiu. În cele din urmă, consultându-mă cu toți colegii, dar și cu persoane din afara instituției, am găsit soluția salvatoare. Extrem de importante s-au dovedit cunoștințele muzeografului Laurențiu Ursachi, care în calitate de paleontolog a reușit în mai multe rânduri să salveze din teren piese de paleontologie, pe care ulterior le-a adus în muzeu. Sigur, vestigiile paleontologice erau cu mult mai mici, în comparație cu instalația noastră de foc, dar metoda de extragere rămânea, în principiu, aceeași. Îmbinând dorința de a salva piesa cu experiența colegului am reușit, în cele din urmă, să recuperăm piesa și să o transformăm într-un punct de atracție în muzeu.

Din dorința de a veni în ajutorul celor care descoperă vestigii și doresc să le salveze în vederea introducerii în circuitul public, vom încerca să prezentăm pașii parcurși pentru atingerea unui asemenea scop.

Imediat după descoperirea cuptorului și verificarea lui, am decis ca pământul existent în interiorul instalației să rămână nederanjat, pentru a asigura soliditatea pereților, care erau destul de fragilizați (3-5 cm grosime) (Pl. 1/1).

Următoarea etapă a constat în extinderea casetei în care se afla instalația de foc și săparea de jur împrejurul acesteia, lăsând o suprafață destul de mare de pământ nedislocată (Pl. 1/2). Pe lângă pământul cruțat, aflat în jurul cuptorului, am coborât până la adâncimea de -0,60 m, realizând, practic, un postament pentru piesa noastră (Pl. 2/1). În imagine se observă, foarte clar, linia adâncită de la mijlocul postamentului, care marca, pe de-o parte, suprafața pe care urma să o pregătim pentru „împachetarea” propriu-zisă a cuptorului, iar pe de altă parte, pământul care urma a fi dislocat, în vederea așezării acestuia pe o podea de lemn.

Pasul următor a constat din „împachetarea” cuptorului, prin învelirea acestuia și a pământului din preajma și de sub el, cu folie de staniol, aceasta având rolul de a-l proteja de straturile de materiale care urmau a fi depuse (Pl. 2/2; Pl. 3/1). După încheierea operațiunii, am trecut la învelirea suprafeței protejate, prin intermediul foliei de aluminiu, cu pânză de sac înmuiată într-o soluție de gips amestecat cu apă (Pl. 3/2; Pl. 4/1, 2). Mai apoi, „sarcofagul” a

* Muzeul „Vasile Pârvan”, Bârlad, mircea_mamalaucă@yahoo.com

** Muzeul „Vasile Pârvan”, Bârlad, myrxas_oanca@yahoo.com

fost învelit, în întregime, într-o plasă de rabiț, care, mai apoi, a fost acoperită cu un nou strat format din pânză de sac și gips (Pl. 5/1, 2).

Am lăsat, mai apoi, ca întregul ansamblu format din folie de aluminiu, pânză de sac înmuiată în gips și rabiț să se usuce, după care am trecut la etapa în care am dislocat „sarcofagul” din locul în care se afla. A urmat construirea unui cadru, de formă dreptunghiulară, format din grinzi de lemn, pătrate în secțiune, așezate pe mai mulți suporti, obținuți prin tăierea unei grinzi în mai multe bucăți, această construcție ajungând, ca înălțime, până sub partea de jos a sarcofagului (Pl. 6/1, 2).

Următoarea operațiune a constat din dislocarea pământului de sub „sarcofag”, cu spacluri și alte unelte adecvate, iar pe măsură ce pământul era eliminat, pe grinzi, respectiv sub sarcofag se introducea câte o scândură. Pas cu pas, sub întreaga suprafață a „sarcofagului” am realizat o podea de scândură, pe care, în cele din urmă, a stat acesta (Pl. 7/1, 2; Pl. 8/1). La final, toate scândurile din podea au fost prinse de grinzi în holșuruburi, formându-se, astfel, un ansamblu solid menit să susțină toată greutatea „sarcofagului” (Pl. 8/2). A urmat, apoi, ridicarea „sarcofagului” cu ajutorul unei macarale (Pl. 9/1).

Ajunși la muzeu, am desfăcut „sarcofagul” tăind întregul înveliș cu ajutorul unui polizor unghiular, după care am trecut la înlăturarea pământului, pe care l-am considerat a fi de prisos, atât din interiorul cuptorului, cât și din exteriorul acestuia. Am lăsat, totuși, un strat consistent de pământ, strat care, practic, susține peretele cuptorului, atât cât s-a păstrat. În această etapă, restauratorul instituției a întărit întregul ansamblu rămas cu o soluție de aracet.

Mai apoi, pentru a transporta cuptorul în siguranță, am bandajat pereții cu o bandă elastică, care a fixat, într-o oarecare măsură, pereții și fundul instalației de foc (Pl. 9/2; Pl. 10/1, 2; Pl. 11/1, 2).

THE PRESERVATION IN THE MUSEUM OF A HOUSEHOLD OVEN DISCOVERED IN THE 4TH CENTURY AD SETTLEMENT FROM THE "CĂLĂLBOAIA" POINT, POLOCIN VILLAGE, POGONEȘTI COMMUNE, VASLUI COUNTY

The discovery of a household oven during our archaeological research campaign, in the settlement dated to the 4th century AD, from the "Călălboaia" point, Polocin village, Pogonești commune, Vaslui county, in 2016, was an event of the utmost importance.

By that time, discoveries of such immensity and significance had been extremely rare, therefore, revealing the new artifact opened our high interest since the first moment, and we tried to do our best to save it and bring it well-preserved to the museum.

Withal, the present report intends to help the archaeologists who will reveal similar artifacts in the future, in order to exhibit them in museums and we tried to show what steps need to be taken in order to achieve the same aim. The images intend to increase the explanation of the data that we consider important in understanding the steps needed to be followed in order to recover and preserve such an artifact from the site.

1

2

Planşa 1.

1

2

Planșa 2.

1

2

Planșa 3.

1

2

Planşa 4.

1

2

Planșa 5.

1

2

Planşa 6.

1

2

Planşa 7.

1

2

Planşa 8.

1

2

Planşa 9.

1

2

Planşa 10.

1

2

Planşa 11.